

Justitiedepartementet

Domstolsverket
551 81 Jönköping

Uppdrag till Domstolsverket att stödja en effektivare användning av tolkar i domstol

Regeringens beslut

Regeringen ger Domstolsverket i uppdrag att utveckla stödet till domstolarna avseende användningen av tolkar. Stödet ska bidra till att domstolarna arbetar mer effektivt vid användandet av tolkar. Inom ramen för uppdraget ska Domstolsverket arbeta för att medarbetarna vid domstolarna får en ökad praktiskt användbar kunskap om tolktjänsterna.

Domstolsverket ska utveckla och bygga ut videotekniken vid domstolarna på ett sådant sätt att den underlättar för tolkar att befinna sig på annan plats och tolka simultant för en domstol på annan ort.

Domstolsverket ska utveckla och erbjuda utbildningar i syfte att stärka domstolsmedarbetarnas kunskaper om tolkning och tolkanvändning. Utbildningsinsatserna ska vända sig till de som genomgår domarutbildning och andra berörda domstolsmedarbetare.

Uppdraget ska redovisas i årsredovisningen för Sveriges Domstolar för 2017.

Ärendet

Regeringen gav den 13 februari 2014 Statskontoret i uppdrag att överväga och föreslå åtgärder som kan leda till att domstolarna bättre kan utnyttja befintliga tolk- och översättarresurser i syfte att använda så kvalificerade tolkar och översättare som möjligt i domstol.

Statskontoret överlämnade den 16 januari 2015 rapporten Sju förslag på effektivare användning av tolkar i domstol. Några förslag om översättare lämnades inte eftersom Statskontoret inte funnit några omfattande problem vad gäller översättning i domstol. Statskontoret konstaterar i rapporten bl.a. att det saknas effektiva rutiner för att anlita kvalificerade

tolkar. Domstolsmedarbetare saknar, enligt rapporten, även nödvändiga kunskaper om tolkning och vad som gäller vid tolkanvändning. Statskontoret konstaterar vidare att videotolkning inte används i tillräcklig utsträckning. Vidare konstateras att ramavtalet för tolkförmedlingstjänster upplevs som krångligt och att det inte alltid används som det är tänkt. Fel och brister vid tolkning och förmedling av tolkar anmäls, enligt vad som anförs i rapporten, inte på ett strukturerat sätt och kan därmed inte åtgärdas tillräckligt snabbt. Rapporten remitterades under 2015.

Såväl Statskontoret som ett flertal remissinstanser framhåller att det krävs flera åtgärder för att nå bästa effekt. Det är summan av dessa förbättringar som tillsammans kan bidra till en effektivare användning av tolkresurserna i Sverige. Det finns också ett värde i att dessa insatser är samordnade och sker samtidigt för att skapa tillräcklig genomslagskraft till förändring. Sedan Statskontorets rapport redovisats har Domstolsverket påbörjat ett arbete på de områden som lyfts fram i rapporten.

Skälen för regeringens beslut

Behovet av kvalificerade tolkar i domstol är stort. Mot bakgrund av det stora antal asylsökande som kommit till Sverige under senare tid kan det antas att behovet, inte minst inom migrationsdomstolarna, kommer att öka. Tillgången på kvalificerade tolkar och deras placering i landet är riskfaktorer för en effektiv och rättssäker domstolsprocess. I Regeringskansliet pågår ett arbete för att motverka bristen på tolkar.

Det är angeläget att i avvaktan på att antalet tolkar kan öka skapa en effektivare användning av de befintliga tolkresurserna. Som Statskontoret konstaterar förutsätter det insatser hos varje domstol. Domstolarna kan också vara i behov av stöd i det dagliga arbetet med tolkar. Det behövs ett mer samlat grepp och det finns behov av att stärka domstolarna som beställare av tolktjänster.

För att mer effektivt kunna använda de kvalificerade tolkresurserna som finns behöver även möjligheterna till videotolkning förbättras. Genom att använda videoteknik kan domstolarna i större utsträckning genomföra rättegångar med kvalificerade tolkar utan att handläggningen förseñas.

Det finns vidare ett behov av utbildning i hur tolkarna kan användas på ett effektivare sätt. Kunskapsnivån om olika tolkrelaterade frågor varierar mellan och inom domstolarna. Mot denna bakgrund finns det behov av att höja kompetensen bland domstolarnas medarbetare i fråga om bokning av tolk och om hur tolkarna kan ges förutsättningarna att utföra sitt arbete på bästa sätt.

Domstolsverket har redan påbörjat ett arbete i de avseenden som nu nämns. Ett uppdrag från regeringen bedöms kunna ge ytterligare stöd för verket i detta arbete.

På regeringens vägnar

Morgan Johansson

Anette Nilsson

Kopia till

Justitiedepartementet/SIM

Finansdepartementet/BA

Finansdepartementet/SFÖ

Finansdepartementet/OU

Arbetsmarknadsdepartementet/I